Visos dārzos šogad bagātīga raža

SULAS UN IEVĀRĪJUMS tika katram talciniekam Likteņdārzā.

DAIGA ANDERSONE ar ģimeni allaž aktīvi atbalsta Likteņdārza pasākumus.
Foto no Likteņdārza

Ābolu spēks saglabājas sulās

Bagātīga ābolu raža šogad ir teju visos dārzos. Kā teikuši cilvēki — ne apēst, ne savārīt, tāpēc jāspiež sulā.

SANDRA PUMPURE

Augļu pārbagātība

Pagātnē tie laiki, kad sulas spiešana notika mājās vai pie kādiem paziņām, kuriem bija attiecīgā iekārta. Tagad šo procesu cilvēki uztic lielākām ražotnēm. Jau sesto gadu to dara "Sulu mājā" Skrīveros. Šobrīd sulā pārtop rudens āboli, kuru raža šogad patiešām ir liela. Augļu ir pilni koki, un nereti no to smaguma lūzuši zari. Lai nevajadzētu to visu laist zudumā, sulas spriešanai ved arī negatavākus ābolus. Ja klientiem ir vēlme, var pievienot arī citus augļus un ogas — bumbierus, aronijas, cidonijas, vīnogas.

Guntis no "Sulu mājas" Skrīveros stāsta, ka pasūtījumus pieņem pēc pieraksta. Ja no rīta atved, vakarā sula jau ir gatava klientu izvēlētajos iepakojumos. Līdzīgi kā citviet, arī "Sulu mājā" piedāvā tikai spiešanas pakalpojumu, bet pašu sulu nepārdod, lai gan ir iecere, ka ar laiku to varētu darīt.

Izspiest ābolu sulu piedāvā arī zemnieku saimniecībā "Spīdolas" Koknesē. Aigars Strežs stāsta, ka dara to otro gadu un pieprasījums ir diezgan liels. Iepriekš sulu spiedusi vairāk paziņām, kas palūguši, bet pērn sākusi piedāvāt arī citiem. To viņš dara dažas dienas nedēļā. Minimālais daudzums esot 50 kilogrami, ko iekārta racionāli pārstrādā. Mazāk nav izdevīgi.

— Pasterizētā sula ir piedāvātajos iepakojumos, bet var arī to nepasterizēt, ja vēlas pildīt savos traukos, vai pēc tam raudzēt vīnu. Āboliem var pievienot arī citus augļus vai ogas. Pērn veda arī pa kādam ķirbim. Labi spiežas cidonijas un citi augļi, bet vīnogām šī prese tomēr nav piemērota. Pamatā gan sulai izmanto ābolus, — stāsta Aigars Strežs.

Viens divi — un gatavs!

Izspiest ābolu sulu cilvēki dodas arī uz Jēkabpili, kur tas iespējams vismaz divās vietās. Arī tur minimālais ābolu daudzums ir ap 60 kilogramu, kas ir divi lielie maisi.

— Šogad labi, ka spiestuve sāka darboties ātrāk nekā pērn, un paguvām izspiest cukurīšus. Ābolus turp vedu pirmo reizi, un biju ļoti apmierināta, kā arī patīkami pārsteigta — viss process aizņēma apmēram 10 — 15 minūtes kopš ieradāmies. Ja ir lielāka rinda, iespējams, vajag pagaidīt ilgāk, bet tik un tā tas ir ātri. Maisus paši izkrāva, iedeva pagaršot nepasterizēto sulu, un drīz vien pie auto pieveda karstos maisus ar gatavo produkciju. Dzeram sulu un priecājamies! — stāsta Santa.

Īpaši salda

Ābolu sulu jau vairākus gadus spiež arī Likteņdārzā tradicionālajā "Ābolu ballē", kur pulcējas talcinieki, lai palīdzētu novākt ābolu ražu. Šajā vietā aug 70 ābelīšu, un tāpat kā citviet, raža šogad bijusi laba. Likteņdārza komanda teic — kad iestādīto ābelīšu zaros parādījās arvien vairāk augļu, bija skaidrs, ka tikai saviem spēkiem novākt ražu būs grūti, un dzima ideja par talkas rīkošanu. Šogad "Ābolu ballē" jeb talka Likteņdārzā notika jau devīto gadu.

"Ābolu ballē" Likteņdārzā ir ne tikai talka, tā ir iespēja cilvēkiem satikties, kopā darboties, baudīt un svinēt rudens sezonas iestāšanos. Likteņdārza pasākumu koordinatore Benita Rugaine stāsta, ka ik gadu talcinieki sabrauc no dažādām vietām, un ir tādi, kuri ierodas katru gadu.

Tādi cilvēki bija arī šajā reizē, salasot bagātīgo rudens ražu. No tā uz vietas tapa ievārījums, ar ko cienāti talcinieki, un īpaši labi tas garšojis ar turpat ceptajām pankūkām. Pārējie āboli izspiesti sulā. Katru gadu tā atšķiras, jo garša atkarīga no ābokiem, kas kuru gadu ienākušies. Šogad tā ir īpaši salda arī tāpēc, ka augļus vasarā bagātīgi apmīļojusi saule. Sulas ir daudz, un ar to varēs cienāt gan viesus, gan pasākumu apmeklētājus. ◆

"Zelta" zemenes te neaug

➔ 1. lpp.

Vai jums nešķiet, ka Latvijā var izaudzēt normālu arbūzu? Nu tad jums noteikti jāiepazīstas ar Gunti Bubinu no Zalves pagasta. Viņš savā saimniecībā audzē tādus arbūzus, kas liek pat dienvidniekiem berzēt acis neticībā!

IMANTS KAZIĻUNS

Guntis Bubins agrāk bija pazīstams kā zemeņu audzēšanas guru, saldās ogas audzēja vairāk nekā hektāru lielā platībā. Tagad tās atstājis tik, lai pietiek pastāvīgajiem klientiem. Zemeņu vietā pārgājis uz arbūzu biznesu, un jāsaka — viņam tas sanāk lieliski. Šogad izaudzēja divas ar pusi tonnas. Visu pārdeva. "Bija iespēja uzreiz visu izaudzēto ražu pārdot vienam klientam, bet man to nevajag. Svarīgi parunāties ar cilvēkiem," stāsta Guntis. Lielākie no arbūziem ir ap 13 kilogramiem smagi, bet dzirdēts, ka citiem izdevies izaudzēt pat līdz 20 kilogramiem.

Guntis neapstājas tikai pie arbūziem. Viņa dārzā aug vīnogas, melones un pat saldā kukurūza. Ja iesākumā klienti bija skeptiski pret kukurūzu, nogaršojuši novērtē tās garšu. Izpirktas arī melones. Kādai meloņu šķirnei gan nepatika šīs vasaras Latvijas klimats, tām sāka bojāties miza un nepaspēja nogatavoties. Līdz gatavībai pietrūka nedēļa. Līdzīgi bija ar šķirnes 'Sonāte' zemenēm. Lielā karstuma un mitruma dēļ aizgāja bojā apmēram tonna šo ogu.

Protams, nav jau tā, ka viss notiek kā pa sviestu. Guntis atzīst, ka dažreiz nākas cīnīties ar slimībām, piemēram, miltrasu vīnogām. Izmēģina dažādas ekometodes, piemēram, aplejot augus ar piena sūkalu un ūdens maisījumu. "Esmu tik ekoloģisks, cik man pašam to vajag, jo visu, ko izaudzējam, ēdam arī ģimenē," atzīst Guntis. Gadoties, ka tirgū, piemēram, Vallē pircēji netic, domā, ka lietota nez kāda ķīmija, lai izaudzētu tik labu ražu. Tiem iedod vizītkarti un saka — atbrauciet uz saimniecību un pārliecinieties. Valle mazs ciems, viens otru pazīst. Atliek atbraukt vienam uz Sproģiem, kā arī pārējie, pat neatbraukuši pārliecinās. Arī cenu pārāk neceļot. Kā pirms vairākiem gadiem iesācis prasīt piecus eiro par kilogramu zemeņu, tādu cenu saglabāja arī šogad. "Par manām zemenēm klienti nesaka "zelta", jo cena ir draudzīga maciņam," atzīst Guntis.

Augsnes uzlabošanai nelielu platību apsējis ar griķiem. Auguši labi, griķus iearis, bet nākamajā gadā laukā atkal bagātīgi saauguši griķi. "Netieku no tiem vaļā, jau trešo reizi frēzēju, bet pēc īsa laika lauks atkal zaļš," stāsta Guntis. Griķi ir tik dzīvelīgi, ka aug pat uz lauka malā noliktās tehnikas.

Gunta dārzs ir kļuvis par tik populāru vietu, ka cilvēki brauc no malu malām, lai tiktu pie viņa arbūziem. Pat rīdzinieki izmet līkumu uz laukiem, lai nogaršotu šos brīnumus. Un, ja jau pilsētnieki ir gatavi braukt uz laukiem pēc arbūziem, tad jāsaprot — tie tiešām ir kaut kas īpašs! ◆

MAF Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts "Staburags".